

**ĐẠI HỌC QUỐC GIA
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: 1283 /ĐHQG-KHCN
V/v các quy tắc đạo đức nghiên cứu
trong ĐHQG-HCM

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 30 tháng 6 năm 2016

Kính gửi: Các đơn vị thành viên và trực thuộc ĐHQG-HCM.

Kc: T. Phong,
T. Chung,
P. KH. H. H.
L. H. H.
VỚI MỤC TIÊU ĐƯA RA QUY TẮC CHUNG TRONG TOÀN ĐẠI HỌC QUỐC GIA THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH (ĐHQG-HCM) VỀ ĐẠO ĐỨC TRONG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC, LÀM CƠ SỞ CHO CÁC ĐƠN VỊ XÂY DỰNG QUY CHẾ RIÊNG BIỆT PHÙ HỢP VỚI ĐẶC THÙ CỦA TỪNG ĐƠN VỊ. ĐHQG-HCM ĐÃ XÂY DỰNG QUY TẮC ĐẠO ĐỨC NGHIÊN CỨU TRONG ĐHQG-HCM.

ĐHQG-HCM đề nghị các đơn vị phổ biến rộng rãi quy tắc đạo đức nghiên cứu trong ĐHQG-HCM đến toàn thể các nhà khoa học trong đơn vị.

Trân trọng kính chào./. *M. H. H.*

Nơi nhận:

- Như trên;
- Lưu: VT, Ban KH&CN.

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Dương Anh Đức

QUY TẮC

**ĐẠO ĐỨC NGHIÊN CỨU TRONG ĐẠI HỌC QUỐC GIA
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**

(Đính kèm Công văn số 123/ĐHQG-KHCN ngày 30 tháng 6 năm 2016)

I. Lời nói đầu

ĐHQG-HCM là trung tâm đào tạo đại học, sau đại học và nghiên cứu khoa học - công nghệ đa ngành, đa lĩnh vực, chất lượng cao, đạt trình độ tiên tiến, làm nòng cốt cho hệ thống giáo dục đại học, đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội. ĐHQG-HCM thực hiện các nghiên cứu cơ bản và ứng dụng nhằm hướng tới: i) các nghiên cứu đỉnh cao nhằm tạo sản phẩm có ý nghĩa khoa học và thực tiễn; ii) phục vụ cộng đồng, đẩy mạnh nghiên cứu ứng dụng, gắn nhiệm vụ phát triển khoa học và công nghệ với nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội.

Kết quả của các công trình nghiên cứu thường là các công bố khoa học, sản phẩm sở hữu trí tuệ,... Các báo cáo khoa học thể hiện một cách minh bạch công sức của các nhà khoa học. Cùng với điều này, một trong những vấn đề cần được quan tâm là thái độ và cách ứng xử của nhà khoa học trong suốt quá trình làm việc, hay còn được gọi là “Đạo đức trong nghiên cứu”.

Nhiều đại học trên thế giới đã ban hành quy chế nội bộ về đạo đức nghiên cứu, đặc biệt là về y đức, và được chấp nhận như một quy tắc chung để làm cơ sở tiến hành khen thưởng và kỷ luật. Các tạp chí uy tín cũng đặt ra những điều khoản riêng.

ĐHQG-HCM thiết lập dưới đây một quy tắc căn bản, thống nhất để cho các trường đại học/viện thành viên và đơn vị trực thuộc áp dụng và làm cơ sở cho những quy chế riêng biệt cho các chuyên ngành của mình.

II. Giải thích từ ngữ

Từ ngữ “Nhà khoa học” được nêu trong quy tắc này thuộc một trong hai nhóm sau đây:

1. Cá nhân thuộc ĐHQG-HCM (giảng viên, nghiên cứu viên, cán bộ quản lý, nghiên cứu sinh, học viên cao học, sinh viên) có tham gia hoạt động khoa học và công nghệ trong và ngoài ĐHQG-HCM.
2. Cá nhân không thuộc ĐHQG-HCM nhưng có tham gia hoạt động khoa học và công nghệ tại ĐHQG-HCM, gọi là cộng tác viên.

III. Quy tắc

Sau đây là 03 quy tắc mà nhà khoa học đang nghiên cứu tại ĐHQG-HCM cần hiểu rõ và tuân thủ:

1. Tự do học thuật

a) Nhà khoa học được quyền lựa chọn những chủ đề nghiên cứu, báo cáo các kết quả nghiên cứu phải thể hiện thực tế tìm thấy, độc lập với tất cả những quan điểm và áp lực hiện hữu. Trong trường hợp đề tài nghiên cứu được các công ty tài trợ nhằm đánh giá sản phẩm của họ, nhà khoa học nên nêu rõ việc này trong báo cáo của mình.

b) Nghiên cứu là khám phá và sáng tạo, do đó nhà khoa học cần tìm phương cách mới. Họ có quyền hy sinh cá nhân để thử nghiệm trước khi đề xuất phương cách đó áp dụng cho đối tượng khác và chỉ được thực hiện với sự đồng ý của đối tượng bằng văn bản và có nhân chứng.

c) Nhà khoa học được quyền bảo mật kết quả nghiên cứu của mình nếu sự bảo mật có ích hoặc không làm phương hại đến cộng đồng.

d) Các khách thể tham gia nghiên cứu (research subject, participants) được quyền tiếp tục hay ngừng tham gia bất cứ lúc nào mà không bị những hệ quả vì điều này. Tuy nhiên các đương sự không được quyền đòi hỏi những quyền lợi từ kết quả của công trình nghiên cứu mang lại về sau.

e) Nghiên cứu thử nghiệm phải được thực hiện bởi các cán bộ có đủ trình độ khoa học tương xứng và được giám sát bởi các chuyên gia.

f) Cân nhắc lợi ích và nguy cơ nhằm tối đa hóa lợi ích và tối thiểu hóa các điều gây hại, hoặc nếu có nguy cơ nguy cơ gây hại nào đó thì phải ở mức chấp nhận được và lợi ích dự kiến phải vượt trội so với nguy cơ gây hại.

2. Chính trực

a) Nhà khoa học có bổn phận ghi nhận sự đóng góp của tất cả các thành viên như đồng nghiệp, sinh viên và các đối tác có liên quan từ ý tưởng đến thực hành.

b) Nhà khoa học phải tôn trọng các sản phẩm trí tuệ của người khác. Trong bài báo cáo nhà khoa học phải ghi nhận tác giả của những đoạn văn được trích dẫn trong ngoặc kép theo đúng nguyên văn dù nguyên văn có bị lỗi.

c) Bị coi là đạo văn nếu trong báo cáo của mình nhà khoa học không ghi nhận tác giả nguồn này dù những câu chữ nguyên bản đã được sửa đổi từ ngữ hay báo cáo được viết bằng ngôn ngữ khác với ngôn ngữ của đoạn văn nguyên bản.

d) Bị coi là đạo ý nếu nhà khoa học dựa trên chỉ dẫn của người khác để thực hiện nghiên cứu của mình mà không ghi nhận đóng góp của người đó.

e) Nhà khoa học phải trung thực, khách quan trong toàn bộ quá trình nghiên cứu từ thiết kế nghiên cứu, thu thập và phân tích số liệu, báo cáo kết quả nghiên cứu; không được gây nhầm lẫn, hiểu sai về quá trình thực hiện cũng như kết quả nghiên cứu cho các đồng nghiệp, các đơn vị tài trợ nghiên cứu và cho cộng đồng.

f) Công bằng đối với các đối tượng tham gia nghiên cứu và các nghiên cứu và các nghiên cứu viên.

g) Luôn có hội đồng đạo đức do cơ quan chủ trì, cơ quan chủ quản thành lập để kiểm tra đột xuất hoặc định kỳ trong các nghiên cứu khoa học.

h) Rèn luyện tính cẩn thận của các nhà khoa học để tránh các nhầm lẫn và sai sót trong tất cả các hoạt động khoa học.

i) Nêu cao tinh thần tự giác tổ giác các trường hợp vi phạm đạo đức nghiêm trọng trong nghiên cứu.

j) Truyền đạt các chuẩn đạo đức khoa học về việc tham nhũng cho đối tượng học sinh, sinh viên và các nhà nghiên cứu.

3. Tự trọng

- a) Nhà khoa học cần phải tự trọng và tôn trọng những người cộng tác với mình như: đồng nghiệp, sinh viên và các đối tác có liên quan cũng như phải giữ đúng lời hứa, quy tắc và luật lệ hiện hành.
- b) Sự tham gia của những cộng tác viên vào một đề tài nghiên cứu có thể không mang lại lợi ích cụ thể nào cho cá nhân họ ngoài lợi ích tinh thần và học thuật hay lợi ích cho xã hội hay sự tiến bộ của khoa học. Do đó họ cần được tôn trọng và ghi nhận.
- c) Nhà khoa học có nhiệm vụ chia sẻ hợp lý, bảo vệ cộng tác viên và nhận trách nhiệm cho công việc chung.
- d) Nhà khoa học phải bảo mật quyền riêng tư của cộng tác viên.
- e) Nhà khoa học hay cộng tác viên khi khám phá những sai phạm phải thông báo cho nhau và chấn chỉnh ngay. Nếu cần thiết, họ phải thông báo cho cấp trên hay những người có thẩm quyền mà không chịu bất cứ áp lực nào.
- f) Trong nhóm nghiên cứu khoa học, cần phân biệt rõ thành phần tham gia chính và thành phần hỗ trợ (góp ý, chỉ đạo, ý kiến, thu thập số liệu,...) dự án nghiên cứu trước khi đăng kí tên họ trên các ấn phẩm khoa học và Tài sản trí tuệ nếu các tác giả không có thỏa thuận khác.
- g) Trong nhóm nghiên cứu khoa học cần phải có thông báo bằng văn bản hoặc xin ý kiến và được sự chấp thuận của các đồng tác giả về việc đăng tên các đồng tác giả lên các ấn phẩm khoa học và Tài sản trí tuệ nếu các tác giả không có thỏa thuận khác.
- h) Cởi mở và thành thật giải quyết vấn đề nếu xảy ra các cuộc tranh luận, xung đột nghiêm trọng./.